U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jana Dvořáka v právní věci žalobce: **H. L. N** zast. Mgr. Gabrielem Šípem, advokátem, se sídlem Kladno, Kleinerova 24, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 1. 12. 2006, č. j. 47 Az 14/2006 - 54,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna zástupci stěžovatele Mgr. Gabrielu Šípovi, advokátu, **s e s t a n o v í** ve výši 4800 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze shora označeným napadeným rozsudkem, zamítl žalobu, jíž se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 3. 2006, č. j. OAM-212/LE-C06-C09-2006, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného byla žádost žalobce o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), tedy proto, že žalobce neuváděl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli

již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností od 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotněprávní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést,

v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kriterií.

Stěžovatel v kasační stížnosti požaduje zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení, a to z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Uvádí, že Krajský soud v Praze při posuzování otázky humanitárního azylu chybně odkázal na § 28 zákona o azylu, když v odůvodnění svého rozsudku konstatoval, že *„povinností zabývat se splněním podmínek pro udělení humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je správní orgán vázán ve smyslu ustanovení § 28 zákona o azylu jen v případech, kdy rozhoduje o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu.*“ Ustanovení § 28 však takový závěr krajského soudu nepodporuje, neboť se zabývá pouze překážkami vycestování (nyní doplňkovou ochranou). Stěžovatel má za to, že posouzením možnosti udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu se žalovaný musí zabývat i tehdy, je-li žádost o udělení azylu shledána zjevně nedůvodnou.

Kasační stížnost vychází ze stěžovatelova přesvědčení, že žalovaný se měl zabývat zkoumáním existence důvodů pro udělení humanitárního azylu i za situace, kdy žádost o udělení azylu byla shledána zjevně nedůvodnou. Tento důvod však stěžovatel v řízení před krajským soudem neuplatnil, resp. uplatnil jej až při jednání před krajským soudem, tedy po lhůtě pro podání (rozšiřování) žaloby. Nutno na tomto místě poznamenat, že krajský soud se i s touto námitkou stěžovatele vypořádal tak, že je nepřesvědčil s odůvodněním, že správní orgán není povinen se zabývat splněním podmínek pro udělení humanitního azylu tam, kde žádost zamítá jako zjevně nedůvodnou.

Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s., nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.

Podle § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s. lze rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby.

Podle obsahu správního spisu stěžovatel rozhodnutí správního orgánu převzal dne 6. 4. 2006, sedmidenní lhůta podle § 32 odst. 2 zákona o azylu pro podání žaloby pak uplynula dne 13. 4. 2006. Nejpozději tedy do tohoto data mohly být uplatněny nové žalobní body. Ovšem stěžovatel až při jednání před Krajským soudem v Praze dne 1. 12. 2006 prostřednictvím svého zástupce – advokáta, jímž je zastoupen i v řízení o kasační stížnosti – namítal, že v jeho věci správní orgán nezkoumal existenci důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Usuzovat na přípustnost *(a contrario)* námitek z hlediska § 104 odst. 4 s. ř. s. lze ovšem pouze tehdy, pokud byly jako žalobní body uplatněny v řízení před krajským soudem tak, aby jím mohly být přezkoumány, v daném případě tedy ve lhůtě pro podání žaloby (k obdobnému závěru již Nejvyšší správní soud dospěl např. v rozsudku ze dne 12. 1. 2005, č. j. 7 Azs 329/2004 – 48, www.nssoud.cz, či v usnesení ze dne 28. 7. 2005, č. j. 2 Azs 134/2005 - 43, publ. pod č. 685/2005 Sb. NSS). V rozsudku ze dne 25. 4. 2007, č. j. 4 Ads 49/2005 - 61, www.nssoud.cz, pak k téže otázce uvedl, že *„ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí* mábýt *přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřípustné. Nejvyšší správní soud se jimi tedy nemůže zabývat. Za*

právní důvody „uplatněné v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno“ nelze považovat důvody uvedené v rozšíření žaloby, které bylo učiněno až po uplynutí lhůty stanovené v § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s. … V ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zákon ponechává zcela na dispozici žalobce, aby v žalobě uvedl žalobní body, v nichž patřičně popíše a vysvětlí, v čem spatřuje skutková a právní pochybení správního orgánu, a aby takto vlastně určil rozsah přezkumu napadeného správního rozhodnutí krajským soudem. V případě, že žalobce rozšíří žalobu po uplynutí lhůty stanovené v § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s. (toto časové omezení je vlastně jedinou, byť značně striktní mezí široce pojatého oprávnění žalobce disponovat řízením včetně možnosti určovat rozsah přezkumu), nemůže krajský soud k takovému rozšíření přihlížet a rozšiřující žalobní body nemohou být předmětem jeho přezkumu, neboli jsou nepřípustné. Ustanovení § 104 odst. 4 in fine s. ř. s. implikuje, že správní soudnictví v České republice je koncipováno tak, že rozsah přezkumu správního rozhodnutí (správního řízení) nemůže být v řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem širší, než jak byl žalobcem vymezen pro případ přezkumu soudem krajským, jinými slovy řečeno: Nejvyšší správní soud nemůže v řízení o kasační stížnosti coby mimořádném opravném prostředku zkoumat odlišné námitky brojící proti správnímu rozhodnutí, než mohl zkoumat soud krajský v řízení o žalobě. V souladu s tímto pojetím správního soudnictví pak za „uplatněné v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno“ nelze považovat právní důvody uvedené v rozšíření žaloby, jež bylo učiněno až po uplynutí lhůty stanovené v § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s., a takovéto právní důvody jsou podle zásady koncentrace řízení vyjádřené v § 104 odst. 4 in fine s. ř. s. vyloučeny i z přezkumu Nejvyšším správním soudem.“

Námitku vytýkající správnímu orgánu, že opomenul zkoumat existenci důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, je tedy v řízení o kasační stížnosti třeba posoudit jako nepřípustnou. I kdyby však tato námitka přípustná byla, přijatelnost kasační stížnosti by nezaložila, neboť zdejší soud již vícekrát judikoval, že v případě zamítnutí žádosti o udělení azylu pro její zjevnou nedůvodnost je nadbytečné posuzovat, zda stěžovatel splňuje důvody pro udělení humanitárního azylu. Předpokladem pro udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je totiž skutečnost, že v řízení o udělení azylu nebyl zjištěn důvod pro udělení azylu podle ustanovení § 12 téhož zákona, což znamená, že správní orgán věcně posuzoval splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. V případě stěžovatele však tento předpoklad naplněn nebyl, neboť jeho žádost byla zamítnuta a ustanovení § 12 zákona o azylu nebylo aplikováno. K tomu lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Azs 8/2003, www.nssoud.cz, sp. zn. 4 Azs 203/2005, www.nssoud.cz, či sp. zn. 4 Azs 137/2006, www.nssoud.cz.

Co se týče druhé stížnostní námitky, podle níž krajský soud pochybil, odkazoval-li v souvislosti s přezkoumáním žalobního bodu týkajícího se důvodů pro udělení humanitárního azylu na § 28 zákona o azylu, je Nejvyšší správní soud – odhlédnuv od skutečnosti, že v kasační stížnosti stěžovatel argumentuje zněním § 28 zákona o azylu účinným později, než bylo vydáno rozhodnutí žalovaného správního orgánu (srov. § 75 odst. 1 s. ř. s.) – nucen konstatovat, že Krajský soud v Praze jednal nad rámec své procesní povinnosti, pokud přistoupil k přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí i v rozsahu žalobního bodu tkvícího v tom, že správní orgán nezkoumal existenci důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Tento žalobní bod totiž nebyl – jak je vysvětleno shora – uplatněn v řízení před krajským soudem včas. Krajský soud tak vybočil z mezí soudního přezkumu stěžovatelem v žalobě vytýčených, a tedy i z dispoziční zásady a z principu koncentrace, jimiž je správní soudnictví – až na nepočetné výjimky – ovládáno. Již např. v rozsudku ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 4 Ads 49/2005, www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud uvedl, že *„ve správním soudnictví pak žalobce musí vymezit rozsah soudního přezkumu ve lhůtě k tomu zákonem stanovené … přičemž i k případnému rozšíření žalobních bodů po podání žaloby může dojít toliko v této lhůtě. Námitek proti správnímu rozhodnutí (správnímu*

řízení), které jsou učiněny až po stanovené lhůtě, se žalobce účinně dovolat nemůže. Soudu takové námitky tedy zkoumat nepřísluší, ledaže by se jednalo o námitky, k nimž musí i bez toho přihlížet z úřední povinnosti (zejména nicotnost či nepřezkoumatelnost správního aktu).“

Toto překročení mezí soudního přezkumu však v souzené věci nemělo za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (neovlivnilo znění výroku rozsudku) a ani v nejmenším tak nelze usuzovat na pochybení krajského soudu ve smyslu shora citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, www.nssoud.cz, které by zapříčinilo přijatelnost kasační stížnosti. K tomu lze z uvedeného usnesení opětovně citovat: *„Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.“*

Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s. rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Odměna zástupci stěžovatele Mgr. Gabrielu Šípovi, advokátu, který byl stěžovateli ustanoven usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2007, č. j. 47 Az 14/2006 – 73, byla stanovena za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení včetně první porady s klientem a písemné podání soudu ve věci samé podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Za tyto úkony náleží zástupci stěžovatele odměna ve výši 2 x 2100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) advokátního tarifu a dále režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupci stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 4800 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. září 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu